

Een blaas eenmalig katheteriseren bij een zorgvrager

Naam student:

Datum:

- 1 Lees het handelingsformulier van deze vaardigheid en noteer vragen en opmerkingen. Bespreek deze met medestudenten of je docent.
- 2 Kijk in de bronnen welke informatie je kunt gebruiken bij het oefenen van deze vaardigheid.
- 3 Beantwoord de volgende vragen.
 - a. Welke handelingen voer je uit voordat je de blaaskatheter gaat inbrengen?
 - b. Wanneer spreekt men van een residu?

Aandachtspunten / Persoonlijke leerdoelen:

Een blaas eenmalig katheteriseren

Naam student:

Naam observator:

Datum:

Beoordeling:

Voor alle handelingen geldt:

- Raadpleeg het dossier;
- Zorg voor voldoende privacy;
- Was je handen volgens de WIP-procedure;
- Pas de voorschriften toe;
- Observeer en controleer de zorgvrager.

De student:

Goed **Fout**

1 Informeert:

- Vertel de zorgvrager dat je zijn blaas komt katheteriseren;
- Vertel het doel en de werkwijze.

2 Zet alle benodigdheden klaar binnen handbereik:

- Voorgescreven kant-en-klare katheterisatieset;
- Een celstofmatje
- bakje met 6 wattebolletjes/ gaasjes
- 2 externe steriele pincetten
- water uit flink stromende kraan of als dat niet
- mogelijk is: steriel;
- Twee eenmalig-katheters;
- Een paar niet-steriele handschoenen;
- Een paar steriele handschoenen Een steriele spuit en een zakje met glijmiddel;
- Een klem of pean;
- Een urineopvangzak zonder aftappunt.

3 Help zorgvrager in de juiste houding:

- Help de zorgvrager in een platliggende houding met het hoofd op één kussen. Als dit niet mogelijk is, kan de zorgvrager in zijligging plaatsnemen;
- Laat de zorgvrager de benen optrekken en spreiden.

4 Voert handeling uit:

- Maak een steriel werkveld door de binnenverpakking van de steriele handschoenen open te vouwen. Laat de steriele handschoenen nog even op dit droge werkveld liggen.
- Open het kathetersetje en laat de katheter in de binnenverpakking beheerst op het steriele werkveld vallen.
- Leg het steriele celstofmatje tussen de benen;
- Plaats de bak met de wattebolletjes/gaasjes met 2 externe steriele pincetten op het celstofmatje en plaats het tussen de benen van de zorgvrager. Vervolgens het opvangbakje met steriel pincet op steriel matje plaatsen;
- Giet water uit een flink stromende kraan over de gaasjes (of: open het flesje steriel water en giet de inhoud over de gaasjes);
- Haal de dop van de urineopvangzak.

- Bevestig de urineopvangzak aan de katheter zonder de katheter of aansluitpunt aan te raken. Katheter blijft in binnenvpakking.
- Bij gebruik van steriele spuit met glijmiddel: open de verpakking van de spuit met glijmiddel, laat de spuit in de verpakking. Open eventueel het zakje met het glijmiddel.
- Reinig de genitaliën.

Bij een man:

- Schuif de voorhuid (indien aanwezig) terug. Houd daarbij de penis met 1 hand vast.
- Reinig minimaal drie keer de glanspenis; neem telkens een nieuw gaasje;
- Werk daarbij vanaf de urethraopening naar buiten; maak steeds één streek per wattenbol/gaasje;
- Gooi gebruikte wattenbollen/gaasjes in de afvalbak;
- Spuit (indien voorgeschreven) glijmiddel in de urethraopening (bij lidocaïne 3-5 minuten laten inwerken, en deponeer de lege spuit in de afvalbak.
- Plaats na het reinigen van de penis een steriel gaasje onder de penis om de glanspenis schoon te houden.

Bij een vrouw:

- Trek de niet-steriele handschoenen aan.
- Reinig de urethraopening en de vulva;
- Strijk van boven naar beneden, richting perineum;
- Maak steeds één streek per wattenbol/gaasje, van boven naar beneden, in de volgorde:
 - urethraopening
 - kleine schaamlippen (ver van je af/dichtbij)
 - grote schaamlippen (ver van je af/dichtbij)
- Houd de schaamlippen nog gespreid en spuit (indien voorgeschreven) glijmiddel in de urethraopening (bij lidocaïne 3-5 minuten laten inwerken), gooi de lege spuit in de afvalbak
- Plaats een steriel gaasje tussen de labia om de opening schoon te houden.
- Deponeer de steriele binnenvpakking op het steriel werkveld;
- Trek de niet-steriele handschoenen uit en gooi ze in de afvalbak.
- Trek steriele handschoenen aan;
- Haal de katheter uit de verpakking en leg hem klaar voor gebruik op het steriele veld;

Breng de katheter in.

Bij een man

- Pak de spuit met het glijmiddel en spuit het middel in de urethra. Houd met de andere hand de penis loodrecht omhoog;
- Schuif nu met de dominante hand de katheter op in de urethra tot je wat weerstand voelt.
- Laat de zorgvrager zuchten en schuif hem verder op

Bij een vrouw:

- Tik met je pink van je niet-dominante hand het gaas weg tussen de labia;
- Spreid met dezelfde hand de labia zodat de urethraopening zichtbaar wordt;
- Pak met de niet-dominante hand de verpakking van de katheter.
- Trek de katheter met de dominante hand uit de verpakking.
- Houd de katheter ongeveer 5 cm van de top vast, houd de rest van de katheter als een lus boven de handrug van de katheteriserende hand.
- Breng met de dominante hand de katheter voorzichtig in en schuif hem op totdat er urine verschijnt in de afloopzak. Schuif de katheter vervolgens nog ± 3 cm op.

- Laat de urine aflopen, maximaal 500 cc per keer. Let op dat er niet te veel urine ineens afloopt klem de katheter af met een klem of pean en laat de urine in etappes aflopen. Observeer hierbij de zorgvrager en let op zijn welbevinden/onwel worden. Herhaal dit tot er geen urine meer komt;
- Controleer of de blaas helemaal leeg is door de katheter te draaien en/ of iets terug te trekken.
- Vraag de zorgvrager te zuchten en verwijder nadat de urine is afgevoerd voorzichtig de katheter. Sluit daarbij het conus-uiteinde de katheter af met je duim.
- Gooi de katheter (eventueel met katheterzak) in de afvalbak.
- Was en droog eventueel het genitale gebied.
- Leeg de urineopvangzak.
- Trek de handschoenen uit.
- Help de mannelijke zorgvrager zo nodig de voorhuid terug te brengen over de glanspenis;

Goed Fout

5 Past juiste nazorg toe:

- Help de zorgvrager in een gemakkelijke houding;
- Vraag de zorgvrager hoe hij het katheteriseren heeft ervaren;
- Ruim alles op en maak schoon.

6 Rapporteer de bevindingen:

- Noteer de datum en het tijdstip van de katheterisatie;
- Noteer de hoeveelheid urine;
- Noteer het soort gebruikte katheter en Charrière;
- Noteer bevindingen en eventuele bijzonderheden.

Aandachtspunten / Persoonlijke leerdoelen:

De blaas eenmalig katheteriseren bij een zorgvrager

Naam student:

Naam beoordelaar:

Datum:

Beoordeling:

- Kruis aan hoe de handelingen zijn uitgevoerd. Kies uit: V = Voldoende; O = Onvoldoende
 Kruis aan door wie de beoordeling is gedaan. Kies uit: B = BPV; S = School

Opdracht

Je katheteriseert eenmalig de blaas van een zorgvrager, man of vrouw.

Vorbereiding

	V	O	B	S
1 Verzamelt de relevante gegevens, met name uit het zorgdossier.	☐	☐	☐	☐
2 Vertelt de zorgvrager wat ze komt doen.	☐	☐	☐	☐
3 Overlegt met de zorgvrager op welke wijze de handeling het beste kan worden uitgevoerd.	☐	☐	☐	☐
4 Zorgt voor privacy.	☐	☐	☐	☐
5 Zet alle benodigdheden klaar..	☐	☐	☐	☐
6 Wast de handen volgens de WIP-procedure.	☐	☐	☐	☐

Uitvoering

	V	O	B	S
7 Helpt de zorgvrager in de juiste houding.	☐	☐	☐	☐
8 Laat de zorgvrager de benen optrekken en spreiden.	☐	☐	☐	☐
9 Bereidt de katheterisatie volgens protocol voor.	☐	☐	☐	☐
10 Reinigt de penis of de urethraopening en de vulva volgens protocol.	☐	☐	☐	☐
11 Legt de katheter volgens protocol klaar.	☐	☐	☐	☐
12 Brengt de katheter volgens protocol in.	☐	☐	☐	☐
13 Laat de urine volgens protocol aflopen.	☐	☐	☐	☐
14 Verwijdert de katheter volgens protocol.	☐	☐	☐	☐
15 Helpt de zorgvrager in een comfortabele houding.	☐	☐	☐	☐
16 Werkt ergonomisch, hygiënisch, kostenbewust en efficiënt.	☐	☐	☐	☐

